

בש"פ 5375/23 - סאלי אביטן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5375/23

לפני: כבוד השופט ח' כבוב

העורר: סאלי אביטן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע
בתיק מ"ת 65738-01-23 שניתנה ביום 14.5.2023
על ידי כבוד השופט נ' אבו טהה

תאריך הישיבה: ב' באב התשפ"ג (20.7.2023)

בשם העורר: עו"ד עמית ויצמן
בשם המשיבה: עו"ד גל הרניק-בלום

החלטה

1. לפני ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כבוד השופט נ' אבו טהה), במ"ת 65738-01-23 מיום 14.05.2023, שבגדרה הורה על מעצר העורר עד תום ההליכים המשפטיים בעניינו.

תמצית עובדות כתב האישום והרקע לערר

2. עניינו של ההליך בשלושה אנשים שחברו יחד ופעלו ככנופיית פשע, תוך שימוש בזדהויות בדויות מול קורבנות הונאה רבים (להלן: החבורה), שאליה הצטרף העורר. כתב האישום כולל עשרה אישומים נגד החבורה, שבשלושה מהם מעורב העורר. בגינם, מיוחסות לעורר עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); גניבת רכב לפי סעיף 413ב לחוק; שימוש במסמך מזויף לפי סעיף 420 לחוק; התחזות כאדם אחר לפי סעיף 441 לחוק; זיוף בנסיבות מחמירות לפי סעיף 418 סיפא לחוק; זיוף בכוונה לקבל דבר לפי סעיף 418 לחוק; זיוף סימני זיהוי של רכב לפי סעיף 413ט לחוק; זיוף סימן המשמש לזיהוי רכב לפי סעיף 62(9)

עמוד 1

לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961; ומסחר ברכב גנוב, לפי סעיף 413יא לחוק.

3. בתמצית, עניינו של האישום הראשון בהונאת חברות אלדן ואלבר. כמתואר בכתב האישום, בשני מקרים שונים, ולדימיר אליוסוב (להלן: ולדימיר), נשלח בהוראת העורר לחברת אלדן ולחברת אלבר, וחתם על הסכם "ליסינג" מכל אחת מהחברות בגין כלי רכב מסוג מאזדה CX5. זאת, תוך שמציג תלושי שכר מזויפים אותם סיפק לו העורר. בחלוף מספר ימים ממועד קבלת שני הרכבים, אשר השווי הכולל שלהם הוא 351,800 ש"ח, העביר ולדימיר את הרכבים לידי העורר, שבתורו העבירם לידי החבורה (להלן: הרכבים).

האישומים השני והשלישי, עניינם בפעולות שמטרתן מכירת הרכבים. לצורך כך, שוכפלו לוחיות רישוי מכלי רכב זהים בסוגם לכל אחד מהרכבים (להלן: כלי הרכב המקוריים), והוחלפו לוחיות הרישוי של הרכבים בלוחיות ה'משוכפלות'. לאחר מכן, ותוך הצגת מצגי שווא, הכוללים התחזות, לרבות לבעלי הרכבים המקוריים - הרכבים נמכרו לשני קונים שונים, לאחר שאלו העבירו לידי החבורה סך כולל של כ-299,000 ש"ח. בסיום פעולות המכירה, הועברה הבעלות הרשומה של כלי הרכב המקוריים, לבעלותם של שני הקונים, ואילו כלי הרכב המקוריים נותרו בחזקת בעליהם, מבלי שאלו ידעו על העברת הבעלות הרשומה של רכביהם.

4. להשלמת התמונה יצוין כי נגד ולדימיר ומעורב נוסף באישומים האחרים בפרשייה (להלן: בהלקר), הוגשו כתבי אישום נפרדים. ולדימיר שוחרר במעצר ימים; ואילו בהלקר נעצר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו בבית משפט השלום, ובמסגרת ערר שהוגש לבית המשפט המחוזי הועבר למעצר בפיקוח אלקטרוני.

5. בד בבד עם הגשת כתב האישום נגד העורר והחבורה, הוגשה בקשה למעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדם.

בהעדר מחלוקת בדבר קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, הופנו העורר והחבורה לשירות המבחן לצורך בחינת אפשרות לשחרור לחלופת מעצר. כעולה מהתסקיר, שירות המבחן העריך כי קיימת רמת סיכון מוגברת להמשך התנהלות בעייתית ופורצת גבולות מצד העורר, ובפרט בעבירות בתחום ההונאה והמרמה. בתוך כך, הוטעם כי העורר התקשה להתמיד בהליך טיפולי, נעדר ממפגשים ומבדיקות שנקבעו לו, וכן ניתק את הקשר עם שירות המבחן. יתרה מכך, נבחנה חלופת מעצר בדמות מעצר בית מלא בפיקוח אשתו ובני משפחה, אך שירות המבחן התרשם כי הללו יתקשו להעריך ולצפות גורמי סיכון במצבו ולהפחית סיכון בהתנהלותו. לפיכך, שירות המבחן לא בא בהמלצה על שחרור העורר לחלופת מעצר.

6. בהחלטתו מיום 14.05.2023, קבע בית משפט קמא כי מסוכנותם של החבורה ושל העורר נלמדת, בין היתר, מפעולתם השיטתית, הממושכת והמתוחכמת של החבורה והעורר, הכוללת פעולות שמטרתן להסוות את קשריהם לביצוע העבירות. מסוכנות זו, כך נקבע, מתגברת בשים לב לעברם הפלילי, אשר ביחס לעורר בא לידי ביטוי בשמונה הרשעות קודמות, בין היתר בריבוי עבירות רכוש, זיוף ומרמה. בתוך כך, בעברו ריצה העורר ארבעה מאסרים ממושכים, כאשר שלושה מהם בגין עבירות מרמה בנסיבות חמורות. בנוסף, כתבי אישום נוספים בעבירות סמים ומרמה תלויים ועומדים נגדו.

נוכח כל אלה, ובשים לב לתסקירי שירות המבחן - נקבע כי אין מקום להפנות את החבורה או את העורר לתסקירים משלימים לבחינת חלופות טיפוליות; או לבחון מעצר במתכונת איזוק אלקטרוני. בתוך כך, נדחתה טענה בנוגע לאפליה ביחס לולדימיר ובהלקר, שכן בלהלקר בן ה-56, "ללא רבב בעברו"; ואילו ולדימיר שימש כ"קוף" שנשלח על-ידי האחרים וכן היה מאוים על-ידי העורר. לבסוף, בית משפט קמא הורה על מעצרו של החבורה ושל העורר עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדם.

7. על החלטה זו נסוב הערר שלפניי, במסגרתו נטען כי לנוכח חלקו של העורר באישומים המיוחסים לחבורה, היה על בית משפט קמא להורות על שחרורו לחלופת מעצר, שכן – הוצגה חלופת מעצר מרוחקת, תחת מפקחים טובים וראויים. עוד נטען כי שגה בית המשפט משדחה את טענתו לאפליה ביחס לולדימיר ולבלהלקר, שעה שמחומר הראיות עולה כי חלקם של האחרונים בפרשה גדול מחלקו של העורר.

8. בדיון שנערך לפניי ביום 20.07.2023, שב בא-כוח העורר על עיקר טענותיו בכתב, תוך שטען כי יש לשחרר את העורר לחלופת מעצר תחת פיקוח. מנגד, בא-כוח המשיבה הפנה לעברו הפלילי המכביד של העורר, ולתסקיר שירות המבחן בעניינו. זאת ועוד, נטען כי המשיבה תפעל לקידום התיק במהירות האפשרית.

דיון והכרעה

9. לאחר שעיינתי בערר על נספחיו ונתתי דעתי לטענות הצדדים ובאי-כוחם, באתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

10. כידוע, החלטה על מעצרו של נאשם עד תום ההליכים המתנהלים נגדו, תלויה בקיומם של מספר תנאים מצטברים, כמפורט בסעיף 21 לחוק המעצרים: קיומן של ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של הנאשם; קיומה של עילת מעצר; וכן יש לבחון האם לא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של חלופה שפגיעתה בחירות הנאשם פחותה (ראו, מיני רבים: בש"פ 2875/23 חכמון נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (30.04.2023)).

11. כאמור, בין הצדדים אין מחלוקת בדבר קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר. אף לא מצאתי מקום להתערב בקביעת בית המשפט המחוזי אשר למסוכנות הנשקפת מהעורר. ודוק, המעשים המיוחסים לעורר, אופי ביצועם, והיותו של העורר "הרוח החיה" מאחוריהם; לצד עברו הפלילי המכביד הכולל, בין היתר הרשעתו בעבירות מרמה בנסיבות חמורות, בגינן אף ריצה עונשי מאסר בפועל – כל אלה, מעידים על מסוכנות המצדיקה לעצור את העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

12. זאת ועוד, בית משפט קמא בחן האם קיימת חלופת מעצר שיש בה כדי להקהות או לאיין את המסוכנות הנשקפת מהעורר, ואיני מוצא להתערב בהחלטתו על אודות היעדרה של חלופה כאמור. זאת, בין היתר, בהסתמך על תסקיר שירות המבחן. ויוטעם, כי הגם שהתסקיר אינו כובל את שיקול דעת בית המשפט-ככלל, ייטה בית המשפט לאמץ את המלצת שירות המבחן, למעט מקרים בהם קיימים טעמים כבדי משקל המצדיקים לסטות מכך (ראו מיני רבים: בש"פ 905/23 אלהואשלה נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (08.02.2023)). בנסיבות העניין, לא מצאתי כי קיימים טעמים המצדיקים סטייה מהמלצת שירות המבחן.

13. בטרם סיום יוער, כי בא-כוח העורר טען בדבר הצורך בהבחנה בין המעורבים השונים בהליך, כתלות בחלקו של כל אחד מהם באישומים, ובייעול ההליך עד כמה שניתן. ייתכן שיש ממש בטענה זו, אך טרם בשלה העת לדון בה שעה שההליך מצוי בראשיתו.

14. אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, ז' באב התשפ"ג (25.7.2023).

ש ו פ ט

עמוד 3
